

Львівський національний університет імені Івана Франка

(повна назва вищого навчального закладу)

Кафедра міжнародних економічних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ** _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
галузі знань _____ міжнародні відносини 0302 _____
(шифр і назва галузі знань)
напряму підготовки _____
(шифр і назва напряму підготовки)
для спеціальності (тей) _____ МВ 03,06 _____
(шифр і назва спеціальності (тей))
спеціалізації _____
(назва спеціалізації)
факультету _____ міжнародних відносин _____
(назва факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Міжнародні економічні відносини. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки міжнародні відносини. – ЛНУ: Львів, 2016. – 11с.

Розробник: Приходько І. В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин ЛНУ імені Івана Франка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедрою (циклової, предметної комісії) _____
/ д.е.н. проф. Грабинський І. М. /

“ ____ ” _____ 20__ р.

Схвалено Вченою радою факультету міжнародних відносин

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

“ ____ ” _____ 20__ р. Голова _____ / _____ /
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Міжнародні економічні відносини”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характер навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0302 «міжнародні відносини»	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів – 2	Напрямок міжнародні відносини 0302	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	2016-й	2017-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	-	4-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання:		-	32 год.
аудиторних- 3,		<i>Практичні, семінарські</i>	
Самостійної роботи студента – 2,6		-	16 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		-	42 год.
		ІНДЗ:	
	Вид контролю: державний іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкрити на теоретичному рівні суть і форми сучасних міжнародних економічних відносин, акцентуючи увагу на тих зрушеннях у баченні загальної картини стану міжнародної економіки, які відбулися на зламі XX та XXI століть. Забезпечити підготовку спеціалістів, які б знали, що потрібно робити, щоб досягти успіху на світовому ринку; знали б нові принципи конкуренції та перспективні сфери і форми взаємодії економіки України із світовою економікою.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

- основні теорії міжнародної торгівлі;
- еволюцію, чинники і рівні розвитку міжнародних економічних відносин;
- форми міжнародних економічних відносин;
- тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі;
- основні тенденції розвитку міжнародної торгівлі товарами та послугами;
- особливості здійснення міжнародної передачі технологій;
- діяльність міжнародних фінансово-кредитних та торговельних організацій;
- особливості міжнародної трудової міграції;
- розвиток світової валютної системи;
- глобальні проблеми людства;
- вільні економічні зони;
- міжнародні науково-технічні відносини.

вміти:

- творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин;
- визначати проблеми й тенденції розвитку сучасних міжнародних економічних відносин.

володіти:

основними поняттями, визначеннями та класифікаціями, що застосовується в світовій господарській практиці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Форми міжнародних економічних відносин

Тема 1. Міжнародні науково-технічні відносини (2 год.)

1. Суть та особливості науково-технічних відносин.
2. Міжнародна передача технологій.
3. Міжнародне технічне сприяння.
4. Міжнародне регулювання передачі технологій.

Тема 2. Міжнародні розрахунки (2 год.)

1. Сутність міжнародних розрахунків.
2. Валютні умови міжнародних розрахунків.
3. Види платежу.
4. Форми розрахунку.
5. Засоби розрахунку.
6. Використання банківських гарантій у міжнародних розрахунках.

Тема 3. Міжнародні корпорації у світовому господарстві (2 год.)

1. Сутність поняття «транснаціональна корпорація».
2. Причини виникнення ТНК.
3. Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій.
4. Типи ТНК.
5. ТНК як агент глобалізації світової економіки.
6. Середовище функціонування транснаціональних корпорацій.

Тема 4. Страхування зовнішньоекономічної діяльності. (2 год.)

- 1 Суть та види страхування зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності.
3. Напрями транспортного страхування у міжнародній сфері.

Тема 5. Вільні економічні зони (4 год.)

1. Історія вільних економічних зон: від porto franco до науково-технічних зон та регіональних технічних союзів. Загальна етапність розбудови вільних економічних зон, послідовна модифікація їх типів, географічні особливості поширення СЕЗ. Перелік цілей, які ставились при створенні зон країнами, що належать до різних груп, промислово розвинених, тих, що розвиваються, та країн, що мали централізовано керовану економіку.
2. Місце ВЕЗ у міжнародних економічних відносинах країн. ВЕЗ як особлива форма міжнародних економічних відносин.
3. Спеціальна (вільна) економічна зона: ознаки, визначення та типи ВЕЗ залежно від критеріїв і масштабу зон.
4. Державна регіональна політика та місце в ній особливих територіально-господарських утворень.

Тема 6. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин (4 год.)

1. Сутність та цілі міжнародного регулювання валютних відносин.
2. Група Світового банку.
3. Банк міжнародних розрахунків у системі регулювання валютно-кредитних відносин.
4. Європейський Інвестиційний банк і особливості його діяльності.
5. Системи платежів розвинутих країн світу (СВІФТ, ЧПС)

Змістовий модуль 2 . Сучасні міжнародні економічні відносини.

Тема 7. Макроекономічна політика у відкритій економіці: цілі та інструменти (4 год.)

1. Систем а національних рахунків і міжнародний обмін. Поняття внутрішньої та зовнішньої рівноваги.
2. Інструменти економічної політики, використовувані для рівноваги в економіці.
3. Вплив зміни номінального курсу на поточний платіжний і зовнішньоторгівельний баланс. Джей-крива. Умова Маршала-Лернера.

Тема 8. Роль та значення окремих країн і регіонів у міжнародних економічних відносинах (4 год.)

1. Класифікація країн за станом соціально-економічного розвитку, прийнята ООН.
2. Класифікація за рівнем доходу, прийнята Світовим банком.
3. США у міжнародних економічних відносинах. Загальна характеристика економічного становища. Чинники світового впливу США у зовнішній торгівлі.
4. Західна Європа у міжнародних економічних відносинах. Особливості розвитку регіону. Західна Європа у системі світових зовнішньоекономічних зв'язків.
5. Японія у міжнародних економічних відносинах. Економічний розвиток Японії. Особливості торговельних відносин Японії.

Тема 9. Країни, що розвиваються та країни з перехідною економікою у системі міжнародних економічних відносин. (2 год.)

1. Країни, що розвиваються у системі міжнародних економічних відносин.
2. Місце та роль країн, що розвиваються у міжнародному товарообміні.
3. Країни з перехідною економікою у світовому господарстві.
4. Загальна характеристика та сучасні особливості розвитку торговельних відносин країн з перехідною економікою.

Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція. (4 год.)

1. Сутність, цілі, значення та основні риси МЕІ.
2. Передумови та цілі розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції.
3. Північноамериканська економічна інтеграція.
4. Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки.
5. Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці.
6. Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії.
7. Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах.

Тема 11 Глобалізація та глобальні проблеми людства (2 год.)

1. Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства.
2. Наслідки глобалізації та антиглобалізм.
3. Фінансова глобалізація.
4. Глобальні проблеми людства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Форми міжнародних економічних відносин						

Тема 1. Міжнародні науково-технічні відносини	6	2	1			3
Тема 2. Міжнародні розрахунки	7	2	1			4
Тема 3. Міжнародні корпорації у світовому господарстві	7	2	1			4
Тема 4. Страхування ЗЕД	7	2	1			4
Тема 5. Вільні економічні зони	10	4	2			4
Тема 6. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин	10	4	2			4
Разом – зм. модуль 1	47	16	8			21
Змістовний модуль 2. Сучасні міжнародні економічні відносини						
Тема 7. Макроекономічна політика у відкритій економіці: цілі та інструменти	10	4	2			4
Тема 8. Роль та значення окремих країн і регіонів у міжнародних економічних відносинах	10	4	2			4
Тема 9. Країни, що розвиваються та країни з перехідною економікою у системі міжнародних економічних відносин.	7	2	1			4
Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	10	4	2			4
Тема 11. Глобалізація та глобальні проблеми людства	6	2	1			3
Разом - зм. Модуль 2	43	16	8			21

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Міжнародні науково-технічні відносини. Міжнародні розрахунки	2
2	Тема 2. Міжнародні корпорації у світовому господарстві. Страхування ЗЕД.	2
3	Тема 3. Вільні економічні зони	2
4	Тема 4. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин	2
5	Тема 5. Макроекономічна політика у відкритій економіці: цілі та інструменти	2
6	Тема 6. Роль та значення окремих країн і регіонів у міжнародних економічних відносинах	2

7	Тема 7. Країни, що розвиваються та країни з перехідною економікою у системі міжнародних економічних відносин.	2
8	Тема 8. Міжнародна економічна інтеграція .Глобалізація та глобальні проблеми людства	2
	Разом	16

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Кожен студент отримує індивідуальне завдання, на опрацювання якого відводиться 4 тижні. В результаті після виконання індивідуального завдання студент повинен представити есе обсягом 1500-2000 слів. Есе складається з трьох частин - вступу (постановки проблеми), аналізу та висновків. Виконання індивідуальних завдань створює умови для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю: опитування, самостійні роботи, робота в групах, науково-пошукова робота, перевірка виконання індивідуального завдання, тестові контрольні роботи.

Після вивчення курсу всі бали набрані студентами сумуються.

8. Приклад розподілу балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота											підсум-ковий тест	сума
Змістовний модуль №1						Змістовний модуль №2					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4		

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

-

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів.

При оформленні документів за
екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань
студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		Залік
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		
A	90-100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80	4	Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60	3	Достатньо	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

9. Методичне забезпечення

Наведена нижче навчальна, наукова та методична література є у Науковій бібліотеці Львівського національного університету імені Івана Франка, бібліотеці факультету міжнародних відносин, у Науковій бібліотеці НАН України імені Василя Стефаника. Методичну літературу рекомендуємо придбати студентам самостійно, оскільки вона буде необхідна під час підготовки до практичних занять упродовж усього навчання.

10. Рекомендована література

Базова

1. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі. - К.: Основи, 1996. – 241 с .
2. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – М.: Междунар. Отношения, 2000. – 416 с.
3. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навч. посібник. –Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 676 с.
4. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 406 с.
5. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
6. Румянцев А.П., Климко Г.Н., Рокоча В.В., Шевченко В. Ю., Савчук В. І. Міжнародна економіка: Підручник. – 3-вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 480с.
7. Рут Ф.Р., Філіпенко А.С. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ. – Київ: Основи, 1998. – 743 с.
8. Світова економіка: підручник /за ред. А.П Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
9. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К. : КНТЕУ, 2003. – 589с.

Допоміжна

1. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Внешнеэкономические святы: Учеб. Пособие. – 2-е изд., пере раб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 544с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 311 с.
3. Герасимчук З. В., Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. / Луцький держ. технічний ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2001. – 328с.

4. Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 216с.
5. Дворніков М.С. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Вінниця : ВДТУ, 2001. – 201с.
6. Карпенко С. В., Карпенко О. А. Міжнародна економіка: навч. посібник для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини „Україна”. Інститут дистанційного навчання. – К. : Університет „Україна”, 2007. – 252с.
7. Козак Ю.Г., Лук’яненко Д.Г., Макогін Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
8. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – 5.вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 408с.
9. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В. Міжнародні організації: Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 288 с.
10. Липов Володимир Валентинович. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2005. – 408с.
11. Макогон Ю.В., Орехова Ю.В., Гохберг Ю.О., Бударіна Н.О., Власова Т.В. Навчальний посібник з курсу "Світове господарство і міжнародні економічні відносини: збірник задач, тестів та ділових ситуацій": Навч. посіб. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – 185с.
12. Поручник А.М., Столярчук Я.М., Павловська О.Д., Приходько В.В., Жеваго А.В. Міжнародна економіка: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни – К.: КНЕУ, 2005. – 157с.
13. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник: – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
14. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник. – Т.: Економічна думка, 2001. – 496с.
15. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Бутенко О.В., Вергун В.А., Гуменюк Б.І. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1992. – 191с.
16. Філіпенко А.С., Балакін Р.Л., Будкін В.С., Бураковський І.В., Вергун В.А. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1994. – 254с.
17. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика. – Л. : Каменяр, 2003. – 719с.

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

ЗМІСТ ТА КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки міжнародні відносини

для спеціальностей МВ 03,06

спеціалізації _____

Факультету міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № _____
від «___» _____ 2016р.

Львів - 2016р.

Змістовий модуль 1. Форми міжнародних економічних відносин

Тема 1. Міжнародні науково-технічні відносини (2 год.)

Суть та особливості науково-технічних відносин.

Міжнародна передача технологій.

Міжнародне технічне сприяння.

Міжнародне регулювання передачі технологій.

Тема 2. Міжнародні розрахунки (2 год.)

Сутність міжнародних розрахунків.

Валютні умови міжнародних розрахунків.

Види платежу.

Форми розрахунку.

Засоби розрахунку.

Використання банківських гарантій у міжнародних розрахунках.

Тема 3. Міжнародні корпорації у світовому господарстві (2 год.)

Сутність поняття «транснаціональна корпорація».

Причини виникнення ТНК.

Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій.

Типи ТНК.

ТНК як агент глобалізації світової економіки.

Середовище функціонування транснаціональних корпорацій.

Тема 4. Страхування зовнішньоекономічної діяльності. (2 год.)

Суть та види страхування зовнішньоекономічних зв'язків.

Страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності.

Напрями транспортного страхування у міжнародній сфері.

Тема 5. Вільні економічні зони (4 год.)

Історія вільних економічних зон: від porto franco до науково-технічних зон та регіональних технічних союзів. Загальна етапність розбудови вільних економічних зон, послідовна модифікація їх типів, географічні особливості поширення СЕЗ. Перелік цілей, які ставились при створенні зон країнами, що належать до різних груп, промислово розвинених, тих, що розвиваються, та країн, що мали централізовано керовану економіку.

Місце ВЕЗ у міжнародних економічних відносинах країн. ВЕЗ як особлива форма міжнародних економічних відносин.

Спеціальна (вільна) економічна зона: ознаки, визначення та типи ВЕЗ залежно від критеріїв і масштабу зон.

Державна регіональна політика та місце в ній особливих територіально-господарських утворень.

Тема 6. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин (4 год.)

Сутність та цілі міжнародного регулювання валютних відносин.

Група Світового банку.

Банк міжнародних розрахунків у системі регулювання валютно-кредитних відносин.

Європейський Інвестиційний банк і особливості його діяльності.
Системи платежів розвинутих країн світу (СВІФТ, ЧПС)

Змістовий модуль 2 . Сучасні міжнародні економічні відносини.

Тема 7. Макроекономічна політика у відкритій економіці: цілі та інструменти (4 год.)

Систем а національних рахунків і міжнародний обмін. Поняття внутрішньої та зовнішньої рівноваги.

Інструменти економічної політики, використовувані для рівноваги в економіці.

Вплив зміни номінального курсу на поточний платіжний і зовнішньоторгівельний баланс. Джей-крива. Умова Маршала-Лернера.

Тема 8. Роль та значення окремих країн і регіонів у міжнародних економічних відносинах (4 год.)

Класифікація країн за станом соціально-економічного розвитку, прийнята ООН.
Класифікація за рівнем доходу, прийнята Світовим банком.

США у міжнародних економічних відносинах. Загальна характеристика економічного становища. Чинники світового впливу США у зовнішній торгівлі.
Західна Європа у міжнародних економічних відносинах. Особливості розвитку регіону. Західна Європа у системі світових зовнішньоекономічних зв'язків.

Японія у міжнародних економічних відносин. Економічний розвиток Японії.
Особливості торговельних відносин Японії.

Тема 9. Країни, що розвиваються та країни з перехідною економікою у системі міжнародних економічних відносин. (2 год.)

Країни, що розвиваються у системі міжнародних економічних відносин.

Місце та роль країн, що розвиваються у міжнародному товарообміні.

Країни з перехідною економікою у світовому господарстві.

Загальна характеристика та сучасні особливості розвитку торговельних відносин країн з перехідною економікою.

Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція. (4 год.)

Сутність, цілі, значення та основні риси МЕІ.

Передумови та цілі розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції.

Північноамериканська економічна інтеграція.

Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки.

Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці.

Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії.

Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах.

Тема 11 Глобалізація та глобальні проблеми людства (2 год.)

1. Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства.

Наслідки глобалізації та антиглобалізм.

Фінансова глобалізація.

Глобальні проблеми людства.

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

**ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ**

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки міжнародні відносини

для спеціальностей МВ 03,06

спеціалізації _____

Факультету міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № _____
від «___» _____ 2016р.

СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Змістовий модуль 1. Форми міжнародних економічних відносин

Тема 1. Міжнародні науково-технічні відносини. Міжнародні розрахунки (2 год.)

Суть та особливості науково-технічних відносин.

Міжнародна передача технологій.

Міжнародне технічне сприяння.

Міжнародне регулювання передачі технологій.

Сутність міжнародних розрахунків.

Валютні умови міжнародних розрахунків.

Види платежу.

Форми розрахунку.

Засоби розрахунку.

Використання банківських гарантій у міжнародних розрахунках.

Тема 2. Міжнародні корпорації у світовому господарстві. Страхування зовнішньоекономічної діяльності. (2 год.)

Сутність поняття «транснаціональна корпорація».

Причини виникнення ТНК.

Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій.

Типи ТНК.

ТНК як агент глобалізації світової економіки.

Середовище функціонування транснаціональних корпорацій.

Суть та види страхування зовнішньоекономічних зв'язків.

Страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності.

Напрями транспортного страхування у міжнародній сфері.

Тема 3. Вільні економічні зони (2 год.)

Історія вільних економічних зон: від porto franko до науково-технічних зон та регіональних технічних союзів. Загальна етапність розбудови вільних економічних зон, послідовна модифікація їх типів, географічні особливості поширення СЕЗ. Перелік цілей, які ставились при створенні зон країнами, що належать до різних груп, промислово розвинених, тих, що розвиваються, та країн, що мали централізовано керовану економіку.

Місце ВЕЗ у міжнародних економічних відносинах країн. ВЕЗ як особлива форма міжнародних економічних відносин.

Спеціальна (вільна) економічна зона: ознаки, визначення та типи ВЕЗ залежно від критеріїв і масштабу зон.

Державна регіональна політика та місце в ній особливих територіально-господарських утворень.

Тема 4. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин (2 год.)

Сутність та цілі міжнародного регулювання валютних відносин.

Група Світового банку.

Банк міжнародних розрахунків у системі регулювання валютно-кредитних відносин.

Європейський Інвестиційний банк і особливості його діяльності.
Системи платежів розвинутих країн світу (СВІФТ, ЧПС)

Змістовий модуль 2 . Сучасні міжнародні економічні відносини.

Тема 5. Макроекономічна політика у відкритій економіці: цілі та інструменти (2 год.)

Систем а національних рахунків і міжнародний обмін. Поняття внутрішньої та зовнішньої рівноваги.

Інструменти економічної політики, використовувані для рівноваги в економіці.

Вплив зміни номінального курсу на поточний платіжний і зовнішньоторгівельний баланс. Джей-крива. Умова Маршала-Лернера.

Тема 6. Роль та значення окремих країн і регіонів у міжнародних економічних відносинах (2 год.)

Класифікація країн за станом соціально-економічного розвитку, прийнята ООН. Класифікація за рівнем доходу, прийнята Світовим банком.

США у міжнародних економічних відносинах. Загальна характеристика економічного становища. Чинники світового впливу США у зовнішній торгівлі.

Західна Європа у міжнародних економічних відносинах. Особливості розвитку регіону. Західна Європа у системі світових зовнішньоекономічних зв'язків.

Японія у міжнародних економічних відносин. Економічний розвиток Японії. Особливості торговельних відносин Японії.

Тема 7. Країни, що розвиваються та країни з перехідною економікою у системі міжнародних економічних відносин. (2 год.)

Країни, що розвиваються у системі міжнародних економічних відносин.

Місце та роль країн, що розвиваються у міжнародному товарообміні.

Країни з перехідною економікою у світовому господарстві.

Загальна характеристика та сучасні особливості розвитку торговельних відносин країн з перехідною економікою.

Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція. Глобалізація та глобальні проблеми людства (2 год.)

Сутність, цілі, значення та основні риси МЕІ.

Передумови та цілі розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції.

Північноамериканська економічна інтеграція.

Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки.

Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці.

Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах.

Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства.

Наслідки глобалізації та антиглобалізм. Фінансова глобалізація. Глобальні проблеми людства.

Робоча програма складена на основі: *освітньо-професійної програми* ГСВО

_____ 8.030203 – міжнародні економічні відносини

варіативної частини освітньо-професійної програми спеціальності міжнародні відносини

Робоча програма складена _____ к.е.н., доц. Приходько І. В. _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 р.

Завідувач кафедрою (циклової, предметної комісії)

_____ / д.е.н., проф. Грабинський І. М. /

« ____ » _____ 20 р.

Схвалено Вченою радою факультету міжнародних відносин

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 р.

« ____ » _____ 20 р. Голова _____ / _____ /

1. РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ВМІНЬ І НАВИЧОК

Шифр умінь та змістових модуль	Зміст умінь, що забезпечується
1.	Знати методологічних та світоглядних засад організаційних процесів суспільства та творчих, філософських підходів у вирішення конкретних проблем виробничою і невиробничою сферами діяльності людини.
2.	Вміти окреслити та визначити філософські основи та підґрунття для ведення бізнесу в країнах світу та можливості подальшої інтеграції.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційний курс

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
1.	Форми міжнародних економічних відносин	16
2.	Сучасні міжнародні економічні відносини	16

2.2. Практичні заняття

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
1.	Форми міжнародних економічних відносин	8
2.	Сучасні міжнародні економічні відносини	8

2.3. Самостійна робота студента: (денна форма навчання)

Робота з підручниками, методичними матеріалами, статистичними базами даних.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Базова

- Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі. - К.: Основи, 1996. – 241 с .
- Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – М.: Междунар. Отношения, 2000. – 416 с.
- Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навч. посібник. –Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 676 с.
- Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 406 с.
- Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
- Румянцев А.П., Климко Г.Н., Рокоча В.В., Шевченко В. Ю., Савчук В. І. Міжнародна економіка: Підручник. – 3.вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 480с.
- Рут Ф.Р., Філіпенко А.С. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ. – Київ: Основи, 1998. – 743 с.
- Світова економіка: підручник /за ред. А.П Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
- Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К. : КНТЕУ, 2003. – 589с.

Допоміжна

18. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Внешнеэкономические связи: Учеб. Пособие. – 2-е изд., пере раб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 544с.
19. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 311 с.
20. Герасимчук З. В., Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. / Луцький держ. технічний ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2001. – 328с.
21. Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 216с.
22. Дворніков М.Є. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Вінниця : ВДТУ, 2001. – 201с.
23. Карпенко С. В., Карпенко О. А. Міжнародна економіка: навч. посібник для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини „Україна”. Інститут дистанційного навчання. – К. : Університет „Україна”, 2007. – 252с.
24. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогін Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
25. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – 5.вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 408с.
26. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В. Міжнародні організації: Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 288 с.
27. Липов Володимир Валентинович. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2005. – 408с.
28. Макогон Ю.В., Орехова Ю.В., Гохберг Ю.О., Бударіна Н.О., Власова Т.В. Навчальний посібник з курсу "Світове господарство і міжнародні економічні відносини: збірник задач, тестів та ділових ситуацій": Навч. посіб. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – 185с.
29. Поручник А.М., Столярчук Я.М., Павловська О.Д., Приходько В.В., Жеваго А.В. Міжнародна економіка: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни – К.: КНЕУ, 2005. – 157с.
30. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник: – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
31. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник. – Т.: Економічна думка, 2001. – 496с.
32. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Бутенко О.В., Вергун В.А., Гуменюк Б.І. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1992. – 191с.
33. Філіпенко А.С., Балакін Р.Л., Будкін В.С., Бураковський І.В., Вергун В.А. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1994. – 254с.
34. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика. – Л. : Каменяр, 2003. – 719с.

4. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Оцінка	Код оцінки	Ознаки
відмінно	5	Студент повністю володіє фактичним матеріалом курсу; здатний самостійно робити висновки і узагальнення; практично застосовує теоретичні знання.
добре	4	Студент володіє фактичним матеріалом курсу, але допускає окремі неістотні помилки; висновки і узагальнення, зроблені ним, є неповні; практичне застосування теоретичних знань містить окремі недоліки.
задовільно	3	Студент володіє фактичним матеріалом курсу, але припускається істотних помилок; не в змозі самостійно робити висновки і узагальнення чи практично застосовувати теоретичні знання.
незадовільно	2	Студент не володіє фактичним матеріалом курсу; припускається грубих помилок; не може зробити висновки і узагальнення чи практично застосовувати теоретичні знання.
не з'явився	1	Студент відсутній на іспиті чи недопущений до здачі іспиту.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Засобами контролю виступають тестові завдання та контрольні запитання. Після вивчення курсу студенти складають залік.

Автор _____ /к.е.н., доц. Приходько І. В./

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА
ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ**

_____ Міжнародні економічні відносини _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки _____ міжнародні відносини _____

для спеціальностей _____ МВ 03_06 _____

спеціалізації _____

Факультету _____ міжнародних відносин _____

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № _____
« ____ » _____ 2016р.

Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни. Методами самостійної роботи є:

- а) самостійна робота вдома з навчальною літературою та методичними матеріалами;
- б) самостійна робота у бібліотеці з науковою літературою;
- в) самостійна робота з електронними базами даним, статистичною інформацією розміщених в мережі інтернет;
- г) робота в групах.

Зміст СРС з конкретної дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань та обговорення опрацьованої літератури;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Міжнародні науково-технічні відносини	3
2	Тема 2. Міжнародні розрахунки	3
3	Тема 3. Міжнародні корпорації у світовому господарстві	4
4	Тема 4. Страхування ЗЕД	4
5	Тема 5. Вільні економічні зони	4
6	Тема 6. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин	4
7	Тема 7. Макроекономічна політика у відкритій економіці: цілі та інструменти	4
8	Тема 8. Роль та значення окремих країн і регіонів у міжнародних економічних відносинах	4
9	Тема 9. Країни, що розвиваються та країни з перехідною економікою у системі міжнародних економічних відносин.	4
10	Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	4
11	Тема 11. Глобалізація та глобальні проблеми людства	4
	Разом	42

До кожної теми студентам пропонується виконання додаткових завдань, що винесено на самостійне опрацювання. Ці завдання оцінюються відповідною кількістю балів і є частиною загальної кількості балів за прослуханий курс.

Індивідуально навчально-дослідне завдання

Кожен студент отримує індивідуальне завдання, на опрацювання якого відводиться 4 тижні. В результаті після виконання індивідуального завдання студент повинен представити есе обсягом 1500-2000 слів. Есе складається з трьох частин – вступу (постановки проблеми), аналізу та висновків. Виконання індивідуальних завдань створює умови для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці.

Тема есе для індивідуального завдання: «Особливості розвитку внутрішнього ринку ЄС».

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні економічні відносини
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки _____ міжнародні відносини _____

для спеціальностей _____ МВ 03.06 _____

спеціалізації _____

Факультету _____ міжнародних відносин _____

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № _____
« ____ » _____ 2016р.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

Суть та особливості науково-технічних відносин.
Міжнародна передача технологій.
Міжнародне технічне сприяння.
Міжнародне регулювання передачі технологій.
Сутність міжнародних розрахунків.
Валютні умови міжнародних розрахунків.
Види платежу.
Форми розрахунку.
Засоби розрахунку.
Використання банківських гарантій у міжнародних розрахунках.
Сутність поняття «транснаціональна корпорація».
Причини виникнення ТНК.
Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій.
Типи ТНК.
ТНК як агент глобалізації світової економіки.
Середовище функціонування транснаціональних корпорацій.
Суть та види страхування зовнішньоекономічних зв'язків.
Страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності.
Напрями транспортного страхування у міжнародній сфері.
Історія вільних економічних зон: від *porto franco* до науково-технічних зон та регіональних технічних союзів. Загальна етапність розбудови вільних економічних зон, послідовна модифікація їх типів, географічні особливості поширення СЕЗ. Перелік цілей, які ставились при створенні зон країнами, що належать до різних груп, промислово розвинених, тих, що розвиваються, та країн, що мали централізовано керовану економіку.
Місце ВЕЗ у міжнародних економічних відносинах країн. ВЕЗ як особлива форма міжнародних економічних відносин.
Спеціальна (вільна) економічна зона: ознаки, визначення та типи ВЕЗ залежно від критеріїв і масштабу зон.
Державна регіональна політика та місце в ній особливих територіально-господарських утворень.
Сутність та цілі міжнародного регулювання валютних відносин.
Група Світового банку.
Банк міжнародних розрахунків у системі регулювання валютно-кредитних відносин.
Європейський Інвестиційний банк і особливості його діяльності.
Системи платежів розвинутих країн світу (СВІФТ, ЧПС)
Систем а національних рахунків і міжнародний обмін. Поняття внутрішньої та зовнішньої рівноваги.
Інструменти економічної політики, використовувані для рівноваги в економіці.
Вплив зміни номінального курсу на поточний платіжний і зовнішньоторгівельний баланс. Джей-крива. Умова Маршала-Лернера.
Класифікація країн за станом соціально-економічного розвитку, прийнята ООН.

Класифікація за рівнем доходу, прийнята Світовим банком.

США у міжнародних економічних відносинах. Загальна характеристика економічного становища. Чинники світового впливу США у зовнішній торгівлі.

Західна Європа у міжнародних економічних відносинах. Особливості розвитку регіону. Західна Європа у системі світових зовнішньоекономічних зв'язків.

Японія у міжнародних економічних відносинах. Економічний розвиток Японії. Особливості торговельних відносин Японії.

Країни, що розвиваються у системі міжнародних економічних відносин.

Місце та роль країн, що розвиваються у міжнародному товарообміні.

Країни з перехідною економікою у світовому господарстві.

Загальна характеристика та сучасні особливості розвитку торговельних відносин країн з перехідною економікою.

Сутність, цілі, значення та основні риси МЕІ.

Передумови та цілі розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції.

Північноамериканська економічна інтеграція.

Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки.

Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці.

Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії.

Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах.

Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства.

Наслідки глобалізації та антиглобалізм.

Фінансова глобалізація.

Глобальні проблеми людства.